

Estratègia 4 | Aprenentatge i suport entre iguals a FP

Aprenentatge i suport entre iguals a FP

TIPOLOGIA D'ESTRATÈGIA

- ☐ Prevenció ☐ Intervenció ☐ Compensació

ADRESSADA ALS FACTORS DE RISC

- ☐ **Reptes personals**
 - ☐ Falta de motivació, interès i expectatives
 - ☐ Baixa autoestima i autopercepció
 - ☐ Baix èxit educatiu
 - ☐ Desvinculació
 - ☐ Transicions irregulars
- ☐ **Relacions socials**
 - ☐ Relacions difícils al centre de FP (amb tutors/es, professors/es, companys/es, etc.,)
 - ☐ Pressió entre el grup d'iguals / influència externa negativa
 - ☐ Riscos d'Internet: pressió de les xarxes socials, joc en línia, vulnerabilitat de preparació
 - ☐ Expectatives familiars: baixes expectatives de futur
- ☐ **Factors institucionals**
 - ☐ La gestió educativa del comportament de l'estudiant
 - ☐ L'entorn educatiu
 - ☐ Absentisme/exclusió de les classes

NIVELL D'ESTRATÈGIA

- ☐ **Nivell individual** (accions psicopedagògiques)
- ☐ **Nivell institucional** (accions institucionals)
- ☐ **Nivell sistema educatiu** (accions del sistema educatiu)

OBJECTIU

L'aprenentatge i el suport entre iguals és una estratègia educativa que pretén evitar l'abandonament mitjançant una interacció social millorada, que pot ajudar a motivar i implicar els/les estudiants en l'aprenentatge. Es tracta de proporcionar als i a les joves la confiança, els recursos i les habilitats necessàries per respondre a les seves necessitats de suport mitjançant un rol de suport positiu.

DESCRIPCIÓ DE L'ESTRATÈGIA

Aprendre i interactuar amb els/les companys/es és una estratègia molt útil. L'aprenentatge entre iguals es produeix quan els/les estudiants aprenen col·laborativament.

L'aprenentatge i el suport entre iguals es pot entendre com una mena de mentoria, però és important tenir en compte que dins d'aquesta estratègia els/les companys/es haurien de ser estudiants. Cadascú obté alguna cosa educativament beneficiosa de la col·laboració.

L'aprenentatge i el suport entre iguals impacta positivament en la prevenció del risc d'abandonament en la mesura que ajuda al jovent a superar qualsevol problema que afecti el seu aprenentatge, ja sigui relacionat o no amb els estudis; mantenir la motivació per aprendre; proporcionar al jovent la confiança, els recursos i les habilitats necessàries per desenvolupar el seu potencial.

BENEFICIARIS

☐ Joves ☐ Professorat ☐ Famílies ☐ Comunitat ☐ Altres

QUI ESTÀ A CÀRREC DE L'ESTRATÈGIA

☐ Tutor/a ☐ Professor/a ☐ Personal de suport (per exemple, orientador) ☐ Famílies
☐ Altres professionals (interns o externs a la institució):

CRONOLOGIA D'IMPLEMENTACIÓ (Quan serà implementa l'estratègia?)

☐ Al principi ☐ Durant l'any acadèmic ☐ Al final de l'any acadèmic
☐ Transició entre l'educació secundària obligatòria i els estudis post-obligatoris (CFG/Batxillerat)
☐ Altres (especificar):

COST DE L'ESTRATÈGIA

☐ Baix ☐ Mig ☐ Alt

DESENVOLUPAMENT DE L'ESTRATÈGIA (Com es pot aconseguir l'estratègia?)

Qualsevol estratègia que impliqui la col·laboració dels companys/es en una situació d'aprenentatge pot relacionar-se amb l'aprenentatge entre iguals. D'acord amb aquesta premissa, es suggereixen algunes accions que es poden desenvolupar en el marc de l'aprenentatge i el suport del grup d'iguals:

- 1. Programes de mentoria o programes de tutoria entre iguals.** Es basen en joves que es donen suport; fer coincidir els/les estudiants-mentors amb els/les estudiants-mentorats per tal de proporcionar orientació i suport, servint com a models de rol positius. Amb una formació, orientació i supervisió adequades, les figures mentores són capaces d'escoltar i donar suport als altres estudiants; donant ajuda per afrontar els reptes amb els quals poden tenir dificultats.
- 2. Model de supervisor.** El model de supervisor inclou els/les estudiants de segon curs que tutoritzen estudiants de primer curs. L'estudiant que fa de tutor/a pot ser també un estudiant del mateix curs, de manera que un/a estudiant més qualificat ajuda a un/a estudiant menys qualificat/da.
- 3. Seminaris de discussió.** L'objectiu del seminari de discussió és que els/les estudiants parlin entre si i en grup sobre el tema que acaben de conèixer. Els seminaris de debat acostumen a estar desestructurats i dissenyats perquè els/les estudiants puguin anar fent aportacions quan senten que tenen alguna cosa important a dir. Un/a professor/a pot presentar als/a les estudiants una pregunta d'estímul. Els/les estudiants utilitzen aquest estímul com a punt de partida en una discussió sobre el tema que els ocupa. Perquè els seminaris de debat tinguin èxit, el professorat ha de crear un espai segur i còmode on l'estudiantat es senti lliure de parlar davant de la resta.
- 4. Grups de suport entre iguals.** Els grups de suport entre iguals també es coneixen com a grups d'estudi privats. Un grup d'estudi entre iguals pot ser beneficiós per motivar els/les estudiants. Quan s'estudia amb els/les companys/es, un/a estudiant pot donar idees i proporcionar suport i explicacions. Aquests grups de suport no acostumen a comptar amb la presència d'un/a professor/a i sovint estan organitzats pels propis companys/es. Habitualment, els grups d'estudi entre iguals tenen lloc fora de l'horari lectiu. No obstant això, és possible promoure aquest tipus de grups amb el suport d'un professorat tutor en espais/llocs de la institució educativa. Aquesta acció de suport es vincula amb l'Estratègia 6. Suport per a l'aprenentatge del jovent fora del currículum formal.
- 5. Mètodes d'aprenentatge cooperatiu.** Els mètodes d'aprenentatge cooperatiu organitzen el jovent en petits grups amb l'objectiu d'establir els vincles i els requisits necessaris per a la cooperació. No hi ha cap mètode que es pugui considerar com el millor o més rellevant que els altres. Es tracta d'utilitzar el mètode que millor s'adapti a les necessitats del jovent, tenint en compte les característiques del grup d'estudiants i l'activitat a realitzar, de manera que es milloren els factors que afavoreixen la cooperació i l'aprenentatge. Exemple de mètodes d'aprenentatge cooperatiu: Trencaclosques, aprenentatge en equip d'estudiants, investigació en grup, ensenyament recíproc, CO-OP CO-OP, etc.

RECURSOS (Què es necessita?)

- ☐ Figura de professorat tutor adult
- ☐ Figura de l'alumne/a-professorat tutor o l'alumne/a-mentor/a
- ☐ Figura de l'estudiant-mentorat
- ☐ Formació inicial i suport continu
- ☐ Espai adequat i còmode
- ☐ Horari
- ☐ Materials/Eines
- ☐ Altres (especificar):

ALTRES CONSIDERACIONS

- Factors de protecció relacionats:
 - o Salut i benestar.
 - o Visió positiva d'un mateix i opcions positives de carrera (expectatives futures).
 - o Autopercepció positiva lligada a la capacitat d'aprenentatge.
- És rellevant per a reptes personals, factors socials i factors compensatoris en treballar amb els/les companys/es o aprendre d'ells/es, podria tenir un impacte en la confiança en si mateix i en l'autoestima.
- És important que els companys/es tinguin experiència personal i/o comprenguin les barreres que té el jovent, ja que els testimonis del grup de companys/es (joves que tenen barreres similars que han tingut èxit en l'educació) són especialment efectius.
- És una estratègia especialment important per a joves que tenen un benestar mental i emocional influenciat per la seva experiència educativa prèvia negativa.

REFERÈNCIES (Recursos relacionats)

CEDEFOP. Toolkits. *VET toolkit for tackling early leaving*. <https://www.cedefop.europa.eu/en/toolkits/vet-toolkit-tackling-early-leaving/protective-factors/supportive-family-environment>

Cooperative learning methods. <http://grupsderecerca.uab.cat/grai/en/content/cooperative-learning-methods>

Kidscape. Thrive Peer Mentoring programme. <https://www.wiltshirehealthyschools.org/partnership-projects/kidscape>

Mentoría. Proyecto de Aprendizaje-Servicio. <https://www.mentoriascolar.es/>

Mentoría escolar en FP Básica. <https://www.magisnet.com/2022/07/mentor-ia-escolar-en-fp-basica-en-el-ies-fuente-fresnedo-de-laredo/>

Monográfico *La orientación en la FP*. <https://www.educaweb.com/publicaciones/monografico/2021/orientacion-formacion-profesional/>

<https://www.educaweb.com/noticia/2021/02/25/orientacion-fp-claves-mejorarla-19466/#7.%20Aplicar%20nuevas%20metodolog%C3%ADas%20en%20la%20orientaci%C3%B3n%20e%20implicar%20a%20las%20empresas>

Share to Know: *Furthering peer-to-peer and collaborative learning methods*. <https://youngfoundation.org/wp-content/uploads/2017/02/Share-to-Know-summary-guide.pdf>

This document has been produced with the financial assistance of the European Union (Erasmus + programme), through the project “Orienta4VET - VET: an attractive and viable pathway. Innovating in VET through guidance processes and exploring flexible and diversified opportunities in VET” (Ref. 2021-ES01-KA220-VET-000033043).

The contents of this document are under the sole responsibility of the authors and under no circumstances can be considered as reflecting the position of the European Union or the Servicio Español para la Internacionalización de la Educación (SEPIE).

Barcelona, October de 2023